

Noorteklubi suveseminar *BibliCamp 7*

Jaana Tõnisson,
Tallinna Ülikooli akadeemilise raamatukogu suhtekorraldaja-asjaajamisjuht,
ERÜ noorteklubi juhatuse liige

Aastal 2020 jäi ERÜ noorteklubi traditsiooniline suveseminar teada-tuntud põhjustel ära. Peale kaheaastast pausi oli kokusaamissoov aga nii suur, et seitsmes *BibliCamp* tuli igal juhul korraldada. Teema *Digi-pädevused* sai valitud lähtuvalt koroonaajast: kuidas saada piirangute ajal hakkama nii töiste toimetamiste kui ka oma vaimse poolega.

BibliCamp 7 toimus 12.–13. augustil mõnuses Mustvee Raamatukogus, kus meid võeti vastu avasüli ja naerulsui. Enne tõsisema töö juurde asumist tegi raamatukogu direktor **Anu Ots** meile majas ekskursiooni. Lisaks külastasime **Laidi Zalekešina** juhtimisel Põhjamaa-des ainulaadse ekspositsiooniga Heino Lubja kaalumuuseumi.

Seminari alustas Tallinna Keskraamatukogu arendusjuht **Kristi Veeber**, kes rääkis raamatukogu digitegemistest. Eri-olukorra ning hilisemate piirangute ajal pakkus Tallinna Keskraamatukogu mitmeid teenuseid tollal väga populaarse videosilla vahendusel: koolitused ja sündmused, raamatute ettelugemine, koolitöödega abistamine, e-õppematerjalide loomine jms. Veebi vahendusel saadi kontakti näiteks noortega, kes muidu raamatukogu ei külasta ning tasapisi hoogustusid ka seeniorite vestluskubid.

Kristi leiab, et veebiteenused kindlasti jäävad, kuid paralleelselt traditsiooniliste teenustega, mida lugejad jätkuvalt väärtustavad. Üha olulisem on aga mõelda veebis info jagamisele, reklaamile ja turundusele: raamatukogus võib teha ägedaid asju, kuid sel pole mõtet, kui see inimesteni ei jõua. See tähendab,

BibliCamp 7 toimus Mustvees: osalejate ühispilt.

Foto: Maris Nool

Kristi Veeber leiab, et veebiteenused kindlasti jäävad, kuid paralleelselt traditsiooniliste teenustega, mida lugejad jätkuvalt väärtustavad. Üha olulisem on aga mõelda veebis info jagamisele, reklaamile ja turundusele: raamatukogus võib teha ägedaid asju, kuid sel pole mõtet, kui see inimesteni ei jõua.

et jätkuvalt on oluline koduleht ja info jagamine sotsiaalmeedias, kus seda näevad ka raamatukogu sihtgrupid.

Tallinna Keskraamatukogu digikogemuse kohta võib öelda, et raamatukoguhoidja peab olema valmis õppima ja juhendama ning pärast ebaõnnestumist tuleb lihtsalt uuesti katsetada. Digitaalsed teenused on edukad, kui teenus üleüldiselt on hästi läbi mõeldud, vastutusalad jaotatud ja koostöö toimib.

Tallinna Keskraamatukogu lasteteeninduse peaspetsialist **Merle Tanilsoo** jagas oma teadmisi veebilahendustest, mida raamatukogu võiks lugejatega suhtlemisel kasutada. Ta rääkis otseselt enda kogemustest lähtuvalt, mis konkreetse rakenduse puhul edukalt toimib ja milliseid lahendusi võiks mitte kasutada. Praktilise koolituse käigus saime läbi proovida keskkonnad Infogram, Genially, Zeetings, Jigsaw Planet, Puzzel, Educandy ja Mentimeter.

Tallinna Keskraamatukogu Sõle harukogu raamatukoguhoidja, ERÜ noorteklubi liige **Sigrid Teppart** jagas plakatite ja ribareklaamide (bännerite) loomise kogemusi. Kõigepealt tuleks mõelda, kes on sihtgrupp, millises asukohas või veebikanalis plakatit/reklaami kasutatakse ning millises formaadis kujundus peaks olema. Plakati disain peab kohe tähelepanu tõmbama, et vaatajal tekiks

huvi. Sigrid kasutab plakatite kujundamisel peamiselt rakendusi Canva ja Adobe Spark, visuaalset materjali otsib pildipankadest Pexels, Unsplash ja Pixabay. Illustratsioonide juures on alati oluline jälgida, kas autorile viitamine on vajalik (Creative Commons-litsentsid). Praktilise tööna koostasime reklaammaterjalid praegusele ja tulevasele *BibliCampile*.

Suveseminari teisel päeval õppisime psühholoog **Kätlin Konstabeli** abiga, kuidas olla psühholoogiliselt valmis uueks viiruselaineiks. Esmalt analüüsisime, mis meile kevadise piiranguteperioodi ajal enim stressi tekitas. Mitu korda märgiti otsuste ootamist ja töökorralduse muutmiseks vajaliku info puudumist, aga ka teadmatust ja ebamäärasust, töökoormuse järsku tõusu, probleeme ja keerukusi laste õppetöös. Noortel on ka mure, et perega ei saa kohtuda ja näiteks sünnipäevadel koos olla; noor inimene ei taha olla see, kelle pärast sugulased haigestuvad. Raskel ajal on kõigil raske ning tihtipeale ei jaksa lõpuks kolleegide või pereliikmetega empaatiline olla ega nende pidevat kurtmist kuulata: piir tuleb ette.

Enne uueks viiruselaineiks valmistumist peame mõistma, mille vastu me üldse valmistume. Praegu saame lähtuda juba eelnevast: tunneme hirmu haigestuda ja teisi nakatada, töökorralduse muutus

ja mõnikord töö kodukontoris, rollipiiride määratlemine kodus, muutunud harjumused, vajadus suhelda. Kindlasti jätkub määramatus ja see tavaliselt ongi kõige suurem stressiallikas. Stress sõltub paljuski inimese ettevalmistusest ja enesetundest: olulised asjad tuleks üles kirjutada ning peab olema tunne, et tulene toime ja saan hakkama.

Meelerahupalvest lähtudes on Kätlin sõnastanud mõttetera, mis sobib väga hästi igapäevaste asjadega toimetulekul: *Muuda neid asju, mida saad muuta; lepi nendega, mida sa ei saa muuta ning ole piisavalt tark, et neil kahel vahet teha* ehk siis tuleks aru saada, kui palju on võimalik oma elus toimuvat mõjutada ja kontrollida. Igaüks peaks analüüsima, kui varmas on ta muutma oma suhtumist, kuidas saaks keerulisel ajal teha elu võimalikult lihtsaks, millised elu aspektid on vajalikud ja millised vaid väsitav ballast.

Väga oluline on läbi mõelda meediatarbimine: millist infot, millal ja millisest kanalist on mul vaja. Pidevalt on (sotsiaalne) surve jälgida, laikida, jagada, olla kursis; on tekkinud tunne, et kui ei saa piisavalt infot, siis juhtub midagi halba. Kui telefonis või arvutis käib piiks, peame kohe vaatama – meil on kogu aeg *action*-tunne ning meie aju ei suuda rahuneda, see aga väsitab ja kurnab.

Kätlin jagas paar soovitusi, kuidas väikeste asjadega stressi vähendada. Loo kindel päevakava ja rutiin, sest see annab segastel aegadel turvatunnet. Pea päevikut, kuhu paned kirja, mis tundeid kindlad tegevused sinus tekitavad. Püüa vältida rööprähklemist, see väsitab aju. Loo kodus kindel koht töö tegemiseks. Analüüsi, millist infot pead tarbima ja millest saaksid loobuda. Raamatuinimestele kohaselt küsisime ka teemakohast lugemissoovitusi ning Kätlin Konstabel soovitas meile Harriet Lerner *Vihatantsu* ja Kristin Neff *Enesekaastunnet*.

Seekordne *BibliCamp* oli kahepäevane, jõudsime kuulata huvitavaid ettekandeid ning saada inspiratsiooni töötubadest. Seminaril osales 13 noort raamatukogutöötajat üle kogu Eesti, sealhulgas oli meil rõõm tervitada ka uusi tulijaid. Jäime kõik ühele nõule, et Mustvee ja linna raamatukogu on ägedad kohad, seminari teema oli piisavalt mitmekülgne ja aktuaalne ning anname endast maksimumi, et *BibliCamp* saaks toimuda ka järgmisel aastal. ☰

Kätlin Konstabel jagas paar soovitusi, kuidas väikeste asjadega stressi vähendada. Loo kindel päevakava ja rutiin, sest see annab segastel aegadel turvatunnet. Pea päevikut, kuhu paned kirja, mis tundeid kindlad tegevused sinus tekitavad. Püüa vältida rööprähklemist, see väsitab aju. Loo kodus kindel koht töö tegemiseks. Analüüsi, millist infot pead tarbima ja millest saaksid loobuda.